

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

In-Cult

Secțiunea de cunoștințe
Interviuri despre comorile culturale
din Serbia
Liga Scriitorilor
Filiala Timisoara Banat, România

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în ea.

Tradiția Moba / Cositul pe Muntele Rajac

Interviul cu doamna Danica Pavlović, realizat de Jelena Bjegović într-o cafenea din Belgrad. decembrie 2021.

Danica Pavlović are 65 de ani. După studii, ea este tehnician în economie. Danica este acum pensionară. Ea a lucrat la Banca Națională a Serbiei, în calitate de controlor al tranzacțiilor intranaționale în cadrul Departamentului de Finanțe Străine. Ea locuiește în Belgrad, dar originile ei sunt din Ljig, un orașel cca. 100 km sud-vest de Belgrad.

Jelena Bjegović (JB): Ne-am întâlnit astăzi pentru a vorbi despre obiceiul moba și despre festivitatea „Cositul pe Muntele Rajac”. Ce înseamnă personal pentru dumneavoastră obiceiul moba și festivitatea „Cositul pe Muntele Rajac”?

Danica Pavlović (DP): Pe atunci, când eram o fetiță care creștea în satul Kadine Luke, de unde provine familia mamei mele, chemarea pentru moba era un apel pentru toate generațiile, tineri și bătrâni, să fie împreună și să facă o muncă. Întregul sat lucra ca unul singur. Toată lumea era condusă astfel încât munca să fie făcută. În comunitatea noastră, cositul era cea mai frecventă cauză de chemare la moba, mai ales în timpul verii. Festivitatea "Cositul pe muntele Rajac" se trage direct din această tradiție. La fel ca pe vremuri, de jumătate de secol de la prima sărbătoare, în fiecare an în jurul zilei de Sfântul Petru [12 iulie] oamenii sunt chemați la cosit. Întreaga comunitate este dornică ca festivitatea să fie un succes, astfel "Cositul" este o moba în sine. Pentru mine, personal, înseamnă afirmarea solidarității și a comunității, ajutorul reciproc pentru a depăși dificultățile și a contribui la prosperitatea satului.

JB: Ce ați învățat și ce experiențe aveți ca participant la „Cositul pe Muntele Rajac”?

DP: Din experiențele de participare la Moba și în organizarea festivității „Cositul pe Muntele Rajac”, am învățat să fiu solidară cu oamenii nevoiași și cu comunitatea. Am dezvoltat un sentiment profund al apartenenței la comunitate. Am învățat și despre rolurile sociale. Știți zicala: „cine cosește și cine duce apa”. Se știe cine este didija [gazda cositului], cine sunt purtători de apă, cine pregătește prânzul și cine îl aduce la cositori etc. Totuși, suntem încă împreună cu un scop comun.

Am învățat multe despre meșteșuguri: tricotate, broderie, țesut. Am învățat și ceva despre meseria de fierărie. Am învățat multe despre gastronomia tradițională – să fac plăcinte, gogoși, kaymak, rakija etc. Abilitățile mele de gătit s-au îmbunătățit. Știți că fac plăcinte și gogoși delicioase! Pentru abilitățile mele de gătit și copt, pot credita „Cositul pe Muntele Rajac”.

În fiecare an festivitatea se încheie cu spectacole de cântece tradiționale și grupuri de muzică. M-am perfecționat să dansez kolo-ul nostru tradițional și am învățat și câteva cântece.

Dumneavoastră vă ocupați de ecologie, așa că vreau să vă spun că datorită participării la festivitatea "Cositul pe Muntele Rajac" am învățat și eu ceva despre ecologie. Dacă pașiștile nu ar fi cosite, ar deveni buruienoase, ceea ce ar pune în pericol alte câteva specii de floră și faună. Asta se reflectă asupra biodiversității. "Cositul pe Muntele Rajac" contribuie, așadar, la menținerea biodiversității. Datorită "Cositului" nu mai există pașiști cu buruieni!

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în ea.

JB: După părerea dumneavoastră, de ce sunt importante moba și „Cositul pe Muntele Rajac” pentru municipalitatea Ljig, care organizează festivitatea și comunitatea?

DP: Moba este importantă pentru că promovează solidaritatea și coeziunea socială. Toată lumea din comunitate depune eforturi pentru ca această comunitate să prospere. Vorbesc despre toate generațiile, tinere și bătrâne, fiecare, în funcție de abilitățile sale, își aduce contribuția personală. Nu mă face să vorbesc despre fete și băieți, care se pot întâlni și se pot cunoaște! [râde]

Când vorbim despre municipalitatea Ljig, vă reamintesc că a fost și este încă un mic municipiu chiar în afara Belgradului, pe comunicația de trafic foarte importantă care duce spre Vestul Serbiei, Muntenegru și Marea Adriatică. Sărbătoarea „Cositul pe Muntele Rajac” a încurajat oamenii din comunitatea Ljig să se gândească mai mult la obiceiurile și cultura lor, să realizeze că principala componentă a identității lor este afinitatea pentru solidaritate și aspirațiile de a depăși dificultățile împreună. De asemenea, Ljig a devenit cunoscută ca municipalitate care atrage cositori și turiști din toate colțurile Balcanilor. Și de dincolo. Știți că „Cositul pe muntele Rajac” adună cositori din toată regiunea. Toată lumea aduce ceva care arată, spune ceva despre esența moba și a cositului. Este atât de minunat să vezi broderii colorate pe cămășile albe pe care le poartă cositorii, fiecare fiind costume tradiționale în comunitățile lor. Ca gazde, oferim ceea ce avem, obiceiurile noastre, ne împărtășim credințele și valorile, tradițiile noastre. Să vă spun că nu este atât de diferit de alții. Suntem puțini, dar nu ne împiedică să găsim destul de ușor ceva în comun.

JB: Conform părerii și experiențelor dumneavoastră, cum este legată „Cositul pe Muntele Rajac” de alte expresii ale culturii vii din Serbia?

DP: Pe lângă moba, „Cositul” prețuiește și două practici sociale importante: prelo și poselo. Prelo este o practică în care femeile și fetele se reunesc pentru a lucra la lucrările lor de artizanat. În ziua dinaintea „Cositului”, după-amiaza, femeile din comunitate se reunesc pentru a lucra și pentru a prezenta obiectele de artizanat finalizate. După prelo, toată lumea se adună pe poselo. Poselo este o practică tradițională de a se întâlni pentru a socializa. Femeile, bărbații, fetele și băieții se întrec între ei pentru a vedea cine va cânta mai bine, cine va spune o glumă mai bună, cine va câștiga jocurile sociale. Totul păstrează spiritul vremurilor de odinioară, când prelo și poselo erau aproape singura modalitate de interacțiune informală a tuturor sătenilor

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în ea.

Muzica din Vranje

Interviul cu doamna Ivana Tasić Mitić a fost realizat de Vladimir Kolarić în februarie 2022 prin Zoom

Ivana Tasić Mitić are 40 de ani. S-a născut în Vranje și încă locuiește în acest oraș. Din punct de vedere educațional, este doctor în metodologia predării la clasă, în timp ce de profesie este profesor în metodologia predării limbii și literaturii sârbe. De asemenea, Ivana este o interpretă renumită a cântecelor orașului Vranje. Am vorbit cu Ivana despre muzica din Vranje, un element al tezaurului cultural viu al Serbiei.

Vladimir Kolarić (VK): Cum ai descrie relația ta cu muzica din Vranje?

Ivana Tasić Mitić (ITM): M-am născut în Vranje și încă locuiesc în acest oraș frumos. Vin dintr-o familie în care moștenirea muzicală a lui Vranje a fost hrănită și păstrată de la uitare de multă vreme. De mai bine de 25 de ani interpretez cântecul orașului Vranje atât independent, cât și ca solist vocal al grupului etno „Izvor”.

VK: Ce înseamnă pentru tine personal muzica din Vranje, un element al comorii culturale vii a Serbiei?

ITM: Percep moștenirea muzicală a lui Vranje ca o reflectare a identității oamenilor din regiunea Vranje, a mentalității, a obiceiurilor, a portului popular, a limbii și a tot ceea ce, în sens cultural, îi modelează pe locuitorii acestei regiuni din sudul îndepărtat al Serbiei. .

VK: Ce cunoștințe și experiențe ai dobândit cântând cântecul orașului Vranje ca parte a moștenirii muzicale a lui Vranje?

BMI: Cântând moștenirea muzicală din Vranje, am dobândit cunoștințe valoroase despre modul de viață și condițiile de viață ale oamenilor la sfârșitul secolului al XIX-lea și în prima jumătate a secolului al XX-lea. Am cunoscut multe personalități autentice care locuiau în Vranje la acea vreme și ale căror povești de viață au inspirat cântece. Am aflat despre evenimente semnificative care au avut loc în orașul meu și regiunea noastră. Într-un cuvânt, am învățat multe despre sensibilitatea și mentalitatea locuitorilor din zona Vranje

VK: În opinia ta, de ce este muzica, și în special cântecele orașului, importantă pentru Vranje?

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în ea.

ITM: În linii mari, muzica din Vranje face parte din bogăția culturală vie a Serbiei. Observate cu atenție, expresiile muzicale specifice dezvoltate în Vranje, și în special cântecul orașului Vranje, păstrează tradiția și cultura Vranje, limba și obiceiurile oamenilor din Vranje și regiunea Vranje. Această expresie muzicală specifică reflectă o sensibilitate și un temperament profund al oamenilor care trăiesc și au trăit în această zonă, păstrează limba și obiceiurile în forma lor originală, vorbește despre personalități și evenimente autentice, înfățișează spiritul unui mediu... Din acest motiv, este necesar să facem un efort mare pentru a păstra această comoară culturală vie pentru generațiile viitoare.

VK: Muzica din Vranje are legătură cu alte practici ale culturii intangibile din Serbia? Dacă da, în ce moduri?

ITM: Aș spune că patrimoniul muzical din Vranje este cel mai strâns legat de patrimoniul imaterial din Kosovo și Metohija. Acest lucru se reflectă mai ales în expresia muzicală (ritm și melodie) și în subiectele pe care le abordează. Presupun că legătura geografică și circumstanțele istorice aproape identice au contribuit cel mai mult la acest lucru.

VK: Dacă ești de părere că patrimoniul muzical din Vranje este important pentru alte comunități din Serbia, explică pe scurt de ce.

ITM: Moștenirea muzicală a lui Vranje este, fără îndoială, importantă pentru alte comunități din Serbia. Pentru a înțelege tradiția și cultura unei națiuni este necesar să cunoaștem toate elementele sale, iar muzica din Vranje este un element indispensabil al culturii poporului sârb. Deși Vranje este cunoscut în toată Serbia pentru moștenirea sa muzicală, cred că nu este prezent în alte zone sârbe în măsura în care ar trebui să fie. De aceea este necesar să se facă eforturi pentru a-l promova și a-l apropia de membrii altor comunități din Serbia.

VK: În opinia ta, în ce fel poate fi sensibilizată populația noastră cu privire la importanța patrimoniului muzical din Vranje?

ITM: Rolul mass-mediei este crucial, în special al radioului și al televiziunii, unde emisiuni adecvate dedicate patrimoniului muzical din Vranje și înregistrări audio și video ale cântecelor din Vranje ar contribui la popularizarea acestei comori culturale vii. De asemenea, o contribuție semnificativă ar putea fi oferită prin organizarea de festivaluri și evenimente similare, în cadrul cărora ar fi prezentat patrimoniul muzical din Vranje.

Meșteșugul Licitar

Interviul cu Aleksandra Jakovljević a fost realizat de Gordana Đurađević Prvanov la începutul lunii martie 2022 în Muzeul Național Pančevo

Aleksandra Jakovljević are 63 de ani. S-a născut în Pančevo și încă locuiește acolo. Ea deține o diplomă în Etnologie și Antropologie și lucrează (curator) la Muzeul Național Pančevo.

Gordana Đurađević Prvanov (GDjP): Alexandra, astăzi ne-am întâlnit pentru a vorbi despre meșteșugul licitar. Ați studiat acest meșteșug în calitate de curator responsabil cu colecția etnologică la Muzeul Național Pančevo. Totuși, vreau să vă întreb ce înseamnă acest meșteșug pentru dumneavoastră personal?

Aleksandra Jakovljević (AJ): În calitate de curator al Muzeului Național Pančevo, responsabil de colecția etnologică a muzeului, mă ocup, de asemenea, de identificarea și protejarea patrimoniului cultural imaterial, comoara culturală vie a regiunii Banat din provincia Voivodina. Printre comorile culturale vii pe care le-am studiat un loc special în inima mea îl ocupă meșteșugul liciderului, meșteșug care produce fursecuri cu miere. Originile sale datează din Evul Mediu și chiar și astăzi reprezintă așa-numitul "patrimoniu viu". Mai demult, în timpul iernii existau dansuri cu spectacole și o loterie în fiecare sâmbătă, unde tinerii se adunau și făceau schimb de cadouri sub formă de fursecuri licider de diferite forme. În piață, părinții cumpărau pentru copiii lor prăjiturele de licider ca jucării, pe care aceștia le mâncau mai târziu. Meșteșugul era considerat profitabil, deoarece câștigurile erau suficient de bune pentru ca un soț și o soție care practicau acest meșteșug, să asigure cel puțin traiul gospodăriei și să-și trimită copiii la școală. Meșteșugarii licider erau brutari care stăpâneau coacerea prăjiturilor cu miere decorate cu modele colorate, cu mici oglinzi și imagini adecvate. Prăjiturile au formă de inimioare, case, papuci, poșete, cai, foarfeci, cremene, pistoale. La târgurile, festivalurile și balurile satului, prăjiturile sunt dăruite de părinți copiilor, de bunici nepoților, de flăcăi fetelor... Bătrânii și tinerii deopotrivă le adoră și sunt atâtea ocazii de a dărui cuiva de exemplu inima de Licider!

Pentru mine, meșteșugul licider este un exemplu că cultura nu are limite. Germanii, care numesc aceste fursecuri Lebkuchen sau Lebzelter, au adus meșteșugul în provincia Voivodina. Apoi, a fost răspândit în alte părți ale Serbiei, astfel încât comunitățile, grupurile și indivizii din toată Serbia de astăzi să-l recunoască ca parte a moștenirii lor culturale.

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în ea.

Când văd aceste fursecuri cu miere pe tarabele târgului, în forme de case și inimi și sub alte forme, basmele și poveștile prind viață în fața ochilor mei. Poate mai degrabă decât oricare alta, povestea despre Hansel și Gretel care a fost scrisă de frații Grimm. Îmi imaginez coliba vrăjitoarei la fel ca o casă de turtă dulce făcută de meșteri de licider.

GDjP: Ce fel de cunoștințe și abilități transmite meșteșugul cu licider?

AJ: Meșteșugul licitar a fost transmis din generație în generație în Serbia timp de secole, chiar și astăzi. Aceasta este ceea ce îl face să fie un patrimoniu "viu". Comunitățile și grupurile îl recrează în funcție de mediul înconjurător, de interacțiunile lor cu natura și de istorie, dându-le un sentiment de identitate și de continuitate, adică de durată. În același timp, ar trebui să se țină cont de legătura lor cu alte meserii, în special apicultura, patiseria și ceruirea. Brutarii care stăpâneau abilitățile de a face prăjituri cu miere de calitate aveau un statut special, superior. La un moment dat, în secolul al XIX-lea, meșteșugul cerii și cel al licorii au fuzionat. Meșteșugarii care stăpâneau aceste cunoștințe și abilități făceau lumânări iarna, în timp ce vara, în timpul târgurilor, făceau fursecuri cu licori. Folosirea lumânărilor a scăzut odată cu electrificarea țării. Fursecurile licider, în schimb, au rămas delicatose dragi, care transmit diverse mesaje prin diversitatea lor. Mesaje de dragoste.

GDjP: De ce, în opinia dumneavoastră, este important meșteșugul Licitar pentru comunitățile din Banat și Serbia?

AJ: Cunoștințele despre rețetă și abilitățile de a face prăjituri sunt transmise din generație în generație. Din secolul al XVII-lea, când germanii au adus acest meșug în provincia Voivodina, acesta a fost considerat profitabil, mai ales în combinație cu apicultura și cu meșteșugul cerii. Deși meșteșugul a intrat în recesiune la sfârșitul secolului al XX-lea, în prezent este din nou recunoscut ca fiind prosper. Este caracteristic populației sârbe din țara noastră, deși și alte comunități etnice din Serbia sunt angajate în acest meșteșug, dar în număr mai mic. Femeile și bărbații sunt implicați în mod egal în această meserie. Tradiția populară de a face aceste prăjituri cu miere în sate este păstrată în principal de organizațiile de femei. În ultima vreme, generațiile mai tinere recunosc din ce în ce mai mult meșteșugul de licider pentru a-și asigura traiul. În Banat însuși, astăzi centrele meșteșugului licider sunt Dolovo, Kikinda și Zrenjanin, iar în alte părți ale Voivodinei se remarcă Novi Sad (Bačka) și Ruma (Srem). Meșteșugul este prezent și în alte părți ale Serbiei.

Prăjiturile Licider erau plasate în principal la dansuri și târguri. Astăzi, meșteșugarii își oferă fursecurile la diverse evenimente - târguri, târguri sătești, sărbători bisericesti, adunări de Crăciun și Anul Nou. Împreună cu popularizarea calitativă a meșteșugului, cu dorința de a explica elementele meșteșugului și simbolurile diferitelor forme de fursecuri cu miere locuitorilor și turiștilor, fursecurile licider au devenit foarte populare atât ca dulciuri, cât și ca suveniruri. În acest fel, se asigură profit atât pentru meșteri, cât și pentru comunitatea socială. În același timp, caracteristica acestor meșteșugari este o mare mobilitate - ei ajung pe piața lor călătorind în toată Serbia și, uneori, dincolo de granițele țării. Pe tot parcursul anului, prăjiturile licider pot fi cumpărate, de exemplu, la Centrul Cultural din Belgrad. Muzeul "Satul vechi" din Sirogojno, precum și în centre turistice precum Mokra Gora etc.

Šabac Fair

Interviul cu Aleksandra Jovanović a fost realizat de Suzana Lazarević, în februarie 2022 la Muzeul Național din Šabac.

Aleksandra Jovanović are 50 de ani. S-a născut și locuiește în Šabac. Este licențiată în etnologie și antropologie. Aleksandra lucrează la Muzeul Național din Šabac în calitate de consilier muzeal.

Suzana Lazarević (SL): În calitate de etnolog și curator în cadrul Muzeului Național Šabac, sunteți implicată profesional în protejarea patrimoniului nostru viu, iar Târgul Šabac este cu siguranță reprezentativ pentru cultura vie a orașului nostru. Ce înseamnă Târgul Šabac pentru dumneavoastră personal?

Aleksandra Jovanović (A. J.): Când ați menționat angajamentul meu profesional, aș dori să spun că Târgul Šabac a fost o temă a lucrării mele pentru obținerea certificatului de curator. Mai târziu, în timp ce pregăteam expoziția permanentă a Muzeului Național din Šabac, am decis să includem Târgul Šabac ca fiind reprezentativ pentru patrimoniul viu al orașului nostru, astfel încât toți cei care nu pot vizita târgul să aibă cunoștințele și impresia despre cum este în Šabac la sfârșitul lunii septembrie.

Pentru mine personal, în primul rând, Târgul Šabac este amintirea copilăriei și a unor vremuri mai bune și fără griji, când târgul era așteptat cu nerăbdare. Fiind mândră că sunt din Šabac, pentru că Târgul Šabac este o parte inseparabilă din noi, oamenii din Šabac. Târgul Šabac nu este doar caruseluri, corturi, muzică, friptură caldă... Este o Instituție!

Să mergi la Târgul Šabac înseamnă să fii pregătit pentru aglomerație, zgomot, praf, fum de grătar, oameni care se împing unii pe alții, târguiești, să ai pantofi confortabili în picioare și să fii pregătit să mergi mult timp. De asemenea, te bazezi pe faptul că poți cumpăra unele bunuri mai ieftine decât în magazine, unele produse ale meșteșugarilor care vin din alte părți ale Serbiei: licider, tricotaje din Zlatibor, unele antichități sau obiecte din lemn, cum ar fi linguri de amestecat sau tăblițe de tăiat, care sunt de o calitate mai bună decât produsele similare din magazine.

S. L. : Care este semnificația și specificul Târgului Šabac?

A. J.: Târgul Šabac este unul dintre cele mai vechi evenimente locale care durează de secole. Târgul din vecinătatea Šabac a fost menționat pentru prima dată în secolul al XIV-lea. La mijlocul secolului al XIX-lea aveau loc două târguri - unul de Sfântul Gheorghe [6 mai] și altele despre Sfântul Dimitrie [8 noiembrie]. De la începutul secolului XX, a fost introdus un târg pentru ziua Nașterii Maicii Domnului [21 septembrie], care a durat până în zilele noastre.

Sprrijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în ea.

Târgul de la Šabac din ziua Nașterii Maicii Domnului Theotokos are toate elementele pe care le au și alte târguri din Serbia sau din Bosnia. Numeroși comercianți, meșteșugari, proprietari de cafenele și parcuri de distracții și un număr mare de oameni din Šabac, din satele din jur, dar și turiști din alte orașe din Serbia și oamenii noștri care trăiesc și lucrează în străinătate, se adună aici pentru afaceri și divertisment. Poate că ar trebui să subliniez și un număr mare de corturi care prezintă nume "importante" ale muzicii populare populare.

Cred că târgul mondial de umor și satiră - "Čivijada" ("Glumeții din Šabac"), care are loc chiar înainte de târg, și interconectarea lor strânsă este una dintre caracteristicile specifice ale Târgului Šabac. "Čivijada" a oferit Târgului Šabac un alt strat cultural care lipsește altor târguri din Serbia. Cu siguranță, durata târgului este o specificitate. Am menționat continuitatea sa de-a lungul secolelor, ceea ce reprezintă un segment al durabilității. Durata sa actuală, de șapte până la 10 zile, este cu siguranță o altă specificitate în comparație cu târgurile din alte orașe care durează una, două sau trei zile.

S. L. .: De ce este important târgul pentru orașul Šabac și pentru comunitatea sa?

A. J.: Târgul este o manifestare pe care oamenii din Šabac o recunosc și pe care toată lumea este fericită să o practice și, în acest fel, să contribuie la transmiterea propriului patrimoniu cultural către generațiile viitoare. Desfășurarea de zeci de ani a Târgului Šabac contribuie la menținerea și respectarea unei tradiții culturale și ne dă nouă, locuitorilor din Šabac, sarcina de a perpetua continuitatea culturală prin păstrarea valorilor culturale deja existente. Fiecare nouă generație are sarcina de a satisface și de a înțelege necesitatea de a păstra diversitatea culturală, care reprezintă baza implicării fiecărei comunități locale în tendințele lumii moderne. Trebuie avut în vedere faptul că fiecare nouă generație, conștient sau nu, introduce unele noutăți în Târgul Šabac.

Mulți oameni din Šabac merg la târg din obișnuință, de dragul de a vizita obiectivele turistice, pentru a cumpăra ceva, copiii și tinerii merg pentru a se distra. Deoarece un număr mare de oameni din Šabac sărbătoresc ziua Nașterii Maicii Domnului Theotokos, rudele și prietenii din sate și din alte orașe vin să îi viziteze. Apoi, aceștia profită și de această ocazie pentru a vizita Târgul Šabac. În zilele târgului, Šabac este vizitat de un număr mare de persoane din toată Serbia (comercianți și turiști) în primul rând datorită târgului, dar și pentru evenimentele din jurul orașului care îl precedă - "Čivijada", "Carnavalul Čivija"... În acele zile, orașul are o atmosferă festivă și "spiritul Čivija". Šabac este mai prezent în mass-media în acele zile decât de obicei. Prin prezentarea mediatică a orașului și a evenimentelor care au loc în acele zile, sunt promovate valorile culturale și istorice ale orașului Šabac.

S. L. .: Este Târgul Šabac legat de alte practici ale culturii imateriale din Serbia? Dacă da, în ce fel?

A. J.: La Târgul Šabac, meșteșugari precum cei ce fac licider, olarii, cojocarii, etc. își plasează produsele, iar unii dintre ei le confecționează la târg în timp ce își vând marfa. În conversația cu ei, aceștia subliniază că cele mai mari vânzări ale produselor lor sunt la târguri și că la Târgul Šabac au cele mai bune câștiguri. În același timp, aici vin vânzători din alte părți ale Serbiei, astfel încât Târgul Šabac alimentează și practici vii de conectare, comunicare, contractare de locuri de muncă, schimb de experiență și de produse între meșteșugari și comercianți.

Societățile culturale și artistice se reunesc în cadrul "Čivijada", în special "Čivija Circle Dance" care reprezintă și "Kolo - Circle Dance", care este înscris pe lista reprezentativă UNESCO a tezaurului cultural viu al umanității.

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în ea.

Toată lumea, tineri sau bătrâni, aşteaptă cu nerăbdare târgul în fiecare an, din motive proprii. Anul trecut, în 2021, din păcate, din cauza pandemiei de Covid, Târgul nu a mai avut loc, dar sper ca anul acesta să strălucească din nou în toată splendoarea sa. Îi invit pe participanții la proiectul "Cultură imaterială vie" din alte țări să vină la Târgul Șabac! Îi invit să vină și să se distreze!

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în ea.

Apicultura

Interviul cu Marko Vukotić a fost realizat de Maja Todorović, în data de 5 martie 2022, prin Zoom.

Marko Vukotić s-a născut în Užice, unde locuiește și în prezent. Are 38 de ani și are studii de tehnician de trafic. Lucrează ca antrenor de fotbal și deține o companie privată de catering.

Maja Todorović (MT): **Marko, nu trăiești din apicultură, dar practici apicultura. Cum se face?**

Marko Vukotić (MV): Pentru mine, apicultura este o tradiție de familie pe care vreau să o cultiv și să o păstrez. Bunicul meu, Boriša Vukotić, a fost unul dintre cei mai cunoscuți apicultori din districtul Zlatibor [vestul Serbiei, prim. MT]. Datorită lui mă cunoșteau și bătrânii din Užice - „Ești nepotul apicultorului Boriša?”. Bunicul meu ne-a transmis nouă, celor mai tineri, dragostea lui pentru albine, cunoștințele și abilitățile în apicultură. Sunt a treia generație de apicultori din familia Vukotić. Acum am o stupină staționată în satul Drežnik, lângă Užice.

De la bunicul meu, am învățat cum să abordez albinele, cum să le îngrijesc, cum să fac miere, cum să produc alte produse apicole precum lăptișorul de matcă sau cum să extrag fagurii de miere. De asemenea, am învățat multe despre vegetație, pășunatul albinelor și rolul pe care îl joacă albinele în polenizarea plantelor și conservarea biodiversității. Bunicul meu m-a învățat și despre proprietățile vindecătoare ale mierii și ale altor produse apicole.

MT: **În opinia dumneavoastră, de ce este importantă apicultura pentru regiunea Zlatibor?**

MV: Pentru regiunea Zlatibor apicultura este importantă din punctul de vedere al încurajării producției de produse tipice raionului nostru. În acest fel, se creează condiții pentru ca meșteșugul apicol să devină o sursă de venit de bază sau suplimentar pentru membrii comunității locale. Este important că avem Asociația Apicultorilor din Užice, care ne pune în legătură cu toți apicultorii din această zonă. Asociația este foarte activă și motivează oamenii să se angajeze în apicultură.

MT: **Din câte știți, cum este legată apicultura de alte expresii ale comorii culturale vii?**

Srijinul acordat de Comisia Europeană pentru realizarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului acesteia, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare care ar putea fi făcută de informațiile conținute în ea.

MV: Apicultorii au propriile lor obiceiuri în ceea ce privește încurajarea roiului de albine. Existau obiceiuri în care se cântau cântece rituale și se efectuau unele ritualuri pentru înmulțirea albinelor primăvara și vara, dar acest lucru este rar în țara noastră acum. În ceea ce privește alte forme de tezaur cultural viu, cred că apicultura este legată în primul rând de meșteșugurile tradiționale, în special de tâmplărie și de ceruire. Tâmplăria, deoarece confecționarea coșurilor necesită abilități specifice de tâmplărie. Ceruirea pentru că lumânările și tot ceea ce este făcut din ceară se realizează datorită apicultorilor. După părerea mea, cel mai important lucru este că angajarea în apicultură înseamnă cunoașterea proprietăților curative ale produselor apicole din trecut și din prezent. Pe lângă faptul că mierea și produsele apicole, în special lăptosorul de matcă, sunt folosite și astăzi în realizarea de creme și elixiruri, este important să menționăm apiterapia. Acestea sunt tehnici de utilizare a mierii și a produselor apicole în tratament care au fost dezvoltate de secole și reprezintă un tip special de medicină tradițională.

MT: În opinia dumneavoastră, cât de importantă este apicultura pentru alte comunități din Serbia?

MV: Aveți apicultori peste tot în Serbia. Bogăția naturii noastre, diversitatea ei, permite producția de miere de calitate și alte produse apicole de calitate. Nevoia de a muta coloniile de albine pe pășuni, care nu trebuie să fie doar, de exemplu, în districtul Zlatibor, ci și în alte părți, din Serbia. Târgurile apicole reunesc apicultori din toată Serbia pentru a face schimb de cunoștințe și experiențe, dar și pentru a oferi "ospitalitate" pentru ca albinele să aibă o varietate de pășuni.

Bogăția și diversitatea naturii și a vegetației fac ca mierea și produsele apicole din Serbia să fie recunoscute pentru calitatea lor chiar și în afara țării noastre. Acest lucru este evidențiat de cererea pentru produsele noastre în străinătate. Oportunitățile de export reprezintă cu siguranță o încurajare pentru dezvoltarea în continuare a apiculturii în țara noastră.